

Hofstede Reinestein te Deil 1388

Door A. F. Verstegen

Van Reinestein is helaas geen afbeelding bekend.

Huis en hofstad Reinestein in de Vischputte te Deil.

Uitsnede Tiendkaart 1713

Uitsnede verpondingskaart 1826 Deil

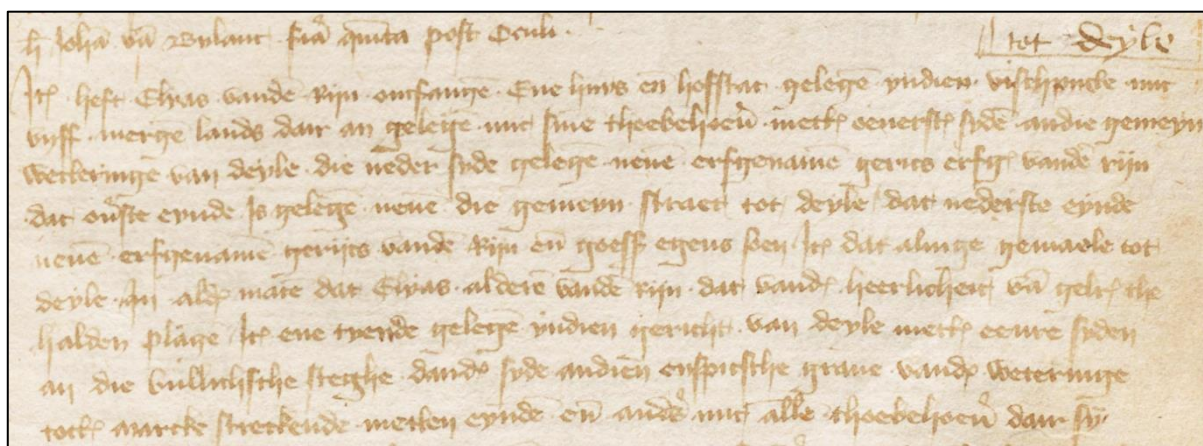

Willem van Gulik, hertog van Gelre (1364-1402)

In 1388 wordt Elias van Rijn door Willem van Gulik, hertog van Gelre, beleend met een Huis en Hofstad met vijf mergen land, gelegen in de Vischputte te Deil.

In de leenakte wordt dit als volgt weergegeven:

Item heeft Elias van de Rijn onvangen ene huys ende hofstad, gelege inden Vischputte met vijff mergen lants daeran geleije met sijnen thoebehoren, met der oederster sijde andie gemeyn weteringe van Deyle, die neder sijde gelege neve erfgenamen Gerrits erf. vande Rhijn, dat overste eynde is gelege neven de gemeyn straet tot Deyle, dat nederste eynde neve erfgenamen Gerrits vande Rijn ende Goesse eigene soon. Item dat alinge gemaete tot Deyle. Item een thierende in den gericht van Deyle met eener sijden an de Bullicksche steghe, de ander sijde an de Enspische grave, van weteringe tot der Marcke streckende metten eynde en andere, met alle thoebehoren daer bij ontfangen Elias van den Rhijn, anno 1388.

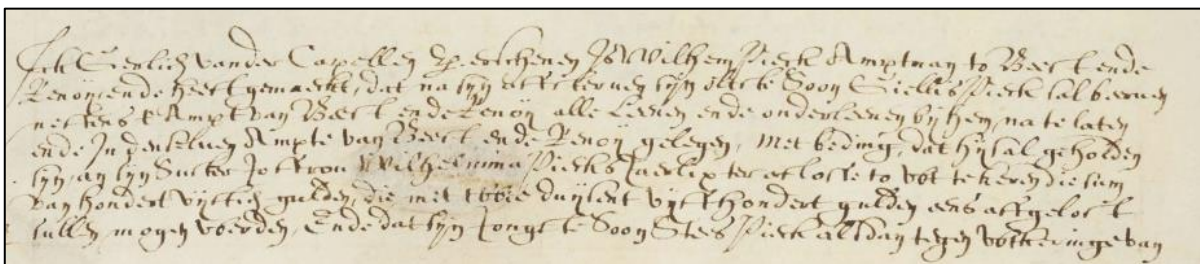

Uitsnede uit het leenboek van de hertog van Gelre 1377-1423

Via vererven en verkoop komt Reinestein in handen van Jacob Pieck op de 7^e september 1564. Zijn achter, achter kleinzoon Willem Pieck, ambtman van Beesd en Rhenoy, erf Reinestein op 20 okt. 1586. Op de 3^e maart 1623 maakt Willem Pieck een testament waarin hij zijn oudste zoon Gillis Pieck alle lenen gelegen in het ambt van Beesd en Rhenoy nalaat. Gilles moet zijn zuster Wilhelmina Pieck jaarlijks uitkeren 250 gulden met een maximum van 2500 gulden. De jongste zoon van Willem Pieck, Steven krijgt het derde deel van de tienden op Enspijk en de hofstede Reinestein te Deil. Steven moet zijn zuster Alvara Pieck 250 gulden uitkeren. Gillis volgt zijn vader op als ambtman van Beesd en Rhenoy.

Testament van Willem Pieck ambtman van Beesd en Rhenoy 3 maart 1623

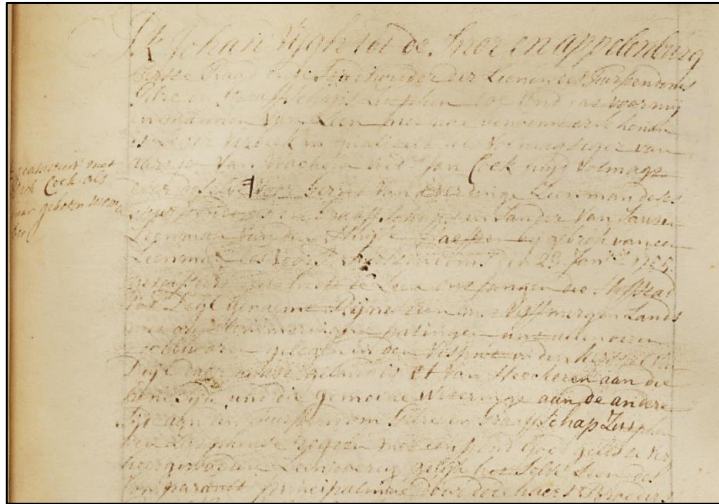
Ick Gerlich van der Capelle erschienen (verschenen, compareerde) Wilhem Pieck Amptman to Beest ende Rhenoy en heeft gemaect, dat na sijn erstleden (overlijden) sijn iersten (eerste) soon Gillis Pieck sal ontvangen 't Ampt van Beest ende Rhenoy alle leenen ende onderleenen bij hem na te laten ende in den selvig Ampte Beest ende Rhenoy gelegen, met beding, dat hij sal gehouden sijn an sijn suster Goffrou Wilhelmina Pieck Gaerlicx ten aflossinge to het tekenen die hem van twee hondert vijftig gulden, die met twee duysent vijfhondert gulden eene afgelost sullen mogen worden, ende dat sijn jongste soon Steve Pieck als dan tegen bethalinge van vijffen seventich gulden an sijn suster Goffrou Alarda Pieck te losten met twee hondert vijftich gulden erstlick hebben sal twee leenen voor het eerste het derdendeel vande thierenden op Enspijck, voor het tweede een Hofstad to Deijl genoomt Rienerstein alle an den Furstendom Gelre ende Graefschap Zutphen te Zutphenschen regten elck met een pound goits (goed) gelt te verheergewaden leenroerig. Beschreven de vorigen nalatenschap tusschen broeders ende susters voochten (voogden) gelijcken deijlinge. Olijtig versuekende deesen als Stadholder der Leenen sulcks believen ende beswaeringen welck ick ten aensien der bilicken begeerten en geeren (graag) gedaen ende die beleening makinge so veel sij deses Furstendoms ende Graefschap Leengoederen betreft, vermogens Landschaps resolutie belieft ende bevesticht hebben wacht deses dergelijke, dat gemelte kinderen desselue na vaders overlijden (den God almachtig langer de saligheijt sparen magh) sullen hebben te genieten ende nateleven. Beheltelijck allen sonder argelist hier sijn onderschrede Godetroij van Crint heer to Loirech ende Henrick van Erk to Walijen, dist oirconde gethekent to Nijmegen op maendag den III Martij XVI C XXIII (3 maart 1623).

Ick Gerlich van der Capelle erschienen (verschenen, compareerde) Wilhem Pieck Amptman to Beest ende Rhenoy en heeft gemaect, dat na sijn erstleden (overlijden) sijn iersten (eerste) soon Gillis Pieck sal ontvangen 't Ampt van Beest ende Rhenoy alle leenen ende onderleenen bij hem na te laten ende in den selvig Ampte Beest ende Rhenoy gelegen, met beding, dat hij sal gehouden sijn an sijn suster Goffrou Wilhelmina Pieck Gaerlicx ten aflossinge to het tekenen die hem van twee hondert vijftig gulden, die met twee duysent vijfhondert gulden eene afgelost sullen mogen worden, ende dat sijn jongste soon Steve Pieck als dan tegen bethalinge van vijffen seventich gulden an sijn suster Goffrou Alarda Pieck te losten met twee hondert vijftich gulden erstlick hebben sal twee leenen voor het eerste het derdendeel vande thierenden op Enspijck, voor het tweede een Hofstad to Deijl genoomt Rienerstein alle an den Furstendom Gelre ende Graefschap Zutphen te Zutphenschen regten elck met een pound goits (goed) gelt te verheergewaden leenroerig. Beschreven de vorigen nalatenschap tusschen broeders ende susters voochten (voogden) gelijcken deijlinge. Olijtig versuekende deesen als Stadholder der Leenen sulcks believen ende beswaeringen welck ick ten aensien der bilicken begeerten en geeren (graag) gedaen ende die beleening makinge so veel sij deses Furstendoms ende Graefschap Leengoederen betreft, vermogens Landschaps resolutie belieft ende bevesticht hebben wacht deses dergelijke, dat gemelte kinderen desselue na vaders overlijden (den God almachtig langer de saligheijt sparen magh) sullen hebben te genieten ende nateleven. Beheltelijck allen sonder argelist hier sijn onderschrede Godetroij van Crint heer to Loirech ende Henrick van Erk to Walijen, dist oirconde gethekent to Nijmegen op maendag den III Martij XVI C XXIII (3 maart 1623).

Uitsnede testament Willem Pieck ambtman van Beesd en Rhenoy 3 maart 1623

Reinestein is van 1564 tot 1744 in handen van de familie Pieck. Willem Hendrik Pieck, is gehuwd met Elisabeth Louise van Aertse van Sommelsdijk. Hun dochter Elisabeth Louise van Sommelsdijk en haar man verkopen Reinestein op de 28^e januari 1744 aan Paulus Jansen van Wachem. Aartje van Wachem erft Reinestein van haar broer Paulus op de 9^e juni 1755. Op dezelfde dag verkoopt Aartje van Wachem Reinestein aan Pieter Verstegen. Hierna blijft de hofstede in handen van de familie Verstegen tot 1795.

Uitsnede leenakte 1755 (moeilijk te lezen)

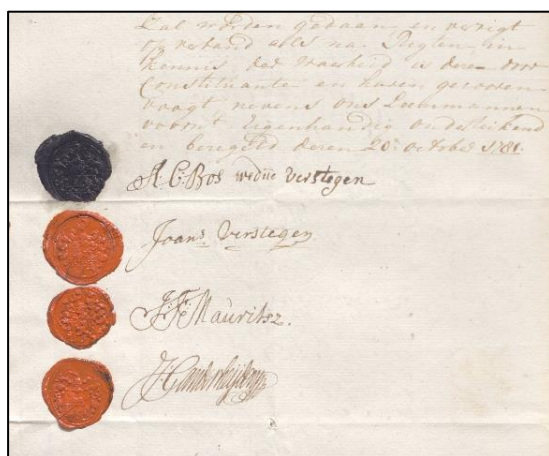
Pieter Verstegen beleend met Rijnestein 28 jan. 1755

Ick Johan Vijgh tot de Spier en Appelenburg eerste Raed ende stadhouder der leenen des Furstendoms Gelre ende Graafschap Zutphen toestond dat voor mij en mijn mannen van Leen hier na te benoemde verschenen en ten versoeken in qualiteit als volmachtiger van Aartje van Wachem wed. van Jan Cock uijt volmagtiger deselve geassiteert met Derck Cock als gehoren mombler en Gerrit van Everdingen Leenman deses jaers Vorstendom en Graefschap en Sander van Jansen Leenmannen compareerde den 28 Januarij 1755 voor mij en mijne mannen van leen ende hebben overgegeven die hofstede tot Deijl genaemt Rijnestein met vijff morgen lands met alle toebehoren en potingen etc. gelegen in de Vischputte in den kerspel van Deyl, daernaest gelegen Van Keeckeren aen die benede sijde de gemeine Weteringe aen den Furstendom Gelre ende Graafschap Zutphen te verheergewaden en leenroerig gelijk hetselve leen des comparants principalen door dode haer Broeder Paulus Jansen van Wachem aengekomen is oock daer van huld en eed gedaen betreffende dese leen. Waerna den comparant het voornoemde

leen in mijnen handen opgedaegen en overgeven daerop en verleegeen (afgezien) heeft soodat de nabenoemde mannen van leen voorige benoemden dat des comparants principalen en haren erven daervan ganschen al ontleent waren en deselven als stadhouder der leenen mijnen vrije wille daermede doen moghte waerna ik op desselvs bevestigt het voorschreven leen nader opgedragen en overgegeven hebben aan Pieter Verstegen die daer weder mede beleent is aen Gerard van Lisman als deselvs volmachtiger etc. etc. Beheltelijk en sonder arch off list hebben mannen van leen des F. G. & G. J. in Gelderland en Jacobus Martinet dis circonde onderteijkent, soo heb ick des Furstendoms Gelre en Graafschap Zutphens zegel hieraan doen hangen. Geschied tot Arnhem den 28 Januarij 1755.

Na het overlijden van Pieter Verstegen, wordt zijn vrouw Anna Catharina Bosch beleend met de Hofstede Rijnestein te Deil, het Blauwe Huis te Beesd en de Vogelkooi te Rhenoy, op de 23^e oktober 1781. Melchior Verstegen wordt gemachtigd door zijn moeder, om de bovenstaande lenen te verheffen, te verheergewaden en de eed van trouw en goed manschap af te leggen, bij de stadhouder der lenen, Willem Engelen van het Furstendom Gelre en Graafschap Zutphen te Arnhem, op de 20^e oktober 1781.

Uitsnede volmacht 20 okt. 1781

Wij Johan Ferdinand Mauritzz namens Leenman van den Huise Ammerzoden en Gasper Sanderheiden Leenman van den Huise Waardenburg bij gebrek of absentie van Leenmannen der Furstendoms Gelre en Graafschaps Zutphen. Tuijgen en erschienen (compareerde) hier mede dat voor ons gekomen en erschienen is Juffrouw

Anna Catharina Bosch mede en getochte boedelhouderse van wijlen den Keere Pieter Verstegen, geassisteerd als regtens met Schepen Johannes Verstegen, als haren tot deesen gecoren voogd en verklaarden te constitueren en volmagtig te maken, zulx doende bij desen, haaren zoon Melchior Verstegen, speciaal omme te compareren voor Keeren Stadhouder en mannen van Leen des Furstendom

Gebre en Graafschap Zutphen en aldaar te verheffen en verheergewaden de drie bijzondere Leenen aen met op gemelde Furstendom en Graafschap Leenroerig als:

- 1^e Die Hofsteden tot Deijl genaamt Rijnesteijn met vijff morgen potingen en alle hare toebehoren gelegen in de Vischputte in den Kerspel van Deijl,
- 2^e het Blauwe Huis met dependentien ende appendentien van dien in den Kerspel of Ampte van Beest aan den Lingen buitendijx gelegen, met Bouwland etc.
- 3^e de Vogelkooij met zeden hond weijland voor de Kooij en nog drie mergen agter de Kooij en drie mergen langs de Kooij op Renooij gelegen.

Alle zoo gelijk het een en andere bij wijlen voornoemde Pieter Versteegen bezeten en stervende naegelaten is verzoekende daarmede in voorschreven qualiteit beleend te mogen worden voors de behoorlijke hulde en trouw in de naam en ziele van de Guffrouw constituantte voornoemt bij handtastingh in plaats van Eede te presteeren en voorts alles meer wat constituantte zelfs present zijnde zoude mogen moeten of behoren te doen, beloven de voor goed bondig en van waerde te houden en doen houden wat bij den Geconstitueerde in desen zal worden gedaan en vericht op verband alles na Regten in kennis des waerheid is dezen door constituantte en haren gecoren voogt nevens ons Leenmannen voornoemd. Eigenhandig onderteikend en bezegeld dezen 20^e october 1781. A: C: Bosch weduwe Versteegen Joans Versteegen J: J: Mauritsz J: Ganderheijden

Op de 23^e oktober drie dagen nadat de volmacht is gepasseerd gaat Melchior Versteegen samen met zijn broer Johannes, per koets naar het hof te Arnhem om daar de lenen te verheffen, de eed van trouw en goed manschap af te leggen, bij de stadhouder der Lenen, Willem Engelen en de heergewaden te betalen bij de leengriffier, Willem Jan Tulleken.

Melchior en Johannes Versteegen op weg naar Arnhem 1781

Het Hof van het Furstendom Gelre en Graafschap Zutphen aan de Markt in Arnhem

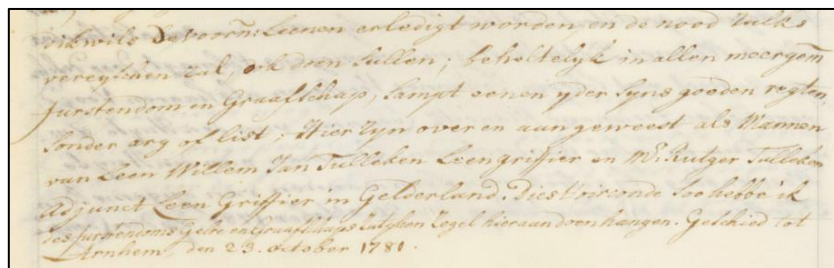
Gewassen pentekening van Jan de Beijer 1742

Belening van Rijnenstein, Blaauwe huis en Vogelkooi 23 oktober 1781

Ich Willem Engelen J. U. D. Eerste raad ende Stadhouder der Leenen des Furstendom Gelre en Graafschap Zutphen doe kont dat voor mij en mannen van Leen, hierna benoemt erscheenen is (compareerde) Melchior Versteegen in qualiteit als volmachtiger van sijne moeder Anna Catharina Bosch weduwe Pieter Versteegen vermogens volmacht door deselve geassisteert met Schepen Johannes Versteegen als haaren voogd voor Johan Ferdinand Mauritz Leenman van den Kuyse Ammersoden en Jasper Gander schepen Leenman van den Kuyse Weerdenborg, bij gebrek van Leenmannen van opgemelden Furstendom en Graafschap, den 20° october 1781 op den comparant gepasseert ende heeft namens sijne voornoemde moeder als getogte Boedelhouderse van haaren Eheman te Leen ontvangen:

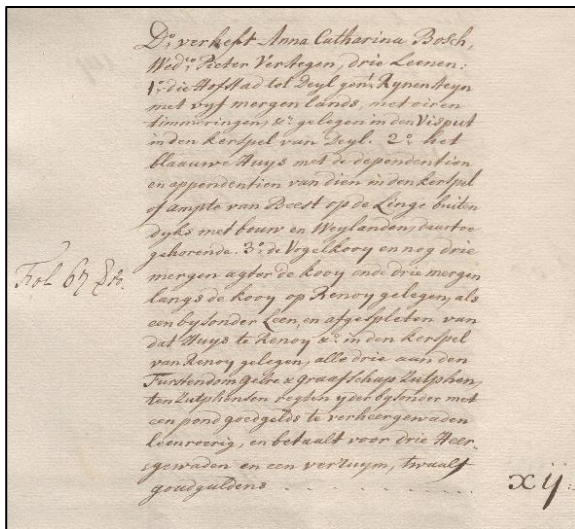
- 1°. de Hofstad tot Deijl genaamt Rijnenstein, met vijf mergen lands, met oiren timmeringen potingen en allen oiren toebehoren gelegen in den Disput, in de kerspel van Deijl, daar naast gelant is Ot van Keeckeren, aan die eene zijde en die gemeijne Weteringe aan die andere zijde.*
- 2°. het Blaauwe huijs met de dependentien en appendentien van dien, in den kerspel of ampte van Beest, op den Lingen buitendijcks gelegen met bouw- en weilanden daartoe behoorende.*

3°. de Vogelkooij met seven hond weiland voor de kooij en nog drie mergen agter de kooij ende drie mergen lands de kooij op Renoij gelegen als een bijzonder Leen en afgesplitst van dat Huijs te Renoij met vijftig mergen lands met heuren toebehoren in den kerspel van Renoij gelegen; allergestalten dese drie Leenen bij Pieter Versteegen, bezeeten en stervende nagelaten zijn, en 4°. uijt kragt van generale magt bij de Volmagt gegeven (vermits het afsterven van E. van Doelant in leven Hulder en Leendrager van het navolgende Leen) den eed vernieuwt, van elfte halve mergen lands, daarin een Endekooij gelegen, zijnde een gedeelte van agtentwintigste halve mergen lands in den Ampte van Tiebneweerd in den kerspel van Rumpst in de Rooijkampen ende Stelten gelegen allergestalten sijne voornoemde Moeder daarmede op de 28° aug. 1728 in haare minderjarigheid is verleijt en beleent geworden; zijnde vier bijzondere Leenen aan den Furstendom Gelre en Graafschap Zutphen ten Zutphenschen Regten, ijder bijzonder met een pond goed gelds te verheergwaden leenroerig, oock daaraan in qualiteit als Hulder, huld bij handtastinge gedaan en beloofst den Staaten des Furstendoms Gelre en Graafschaps Zutphen trouw, hold en gehoorsaam te zijn en alles te doen, 't geen een goed en getrouw Leenman sijnen Leenheer te doen schuldig is, dergelijken Anna Catharina Bosch en haaren Erven soo dikwils de voornoemde Leenen erledigt worden en de nood zulcks vereijschen zal, oock doensulen; beheltelijk in allen meergemelde Furstendom en Graafschap, sampt eenen ijder sijns goeden regten sonder arg of list. Hier zijn over en aangeweest als Mannen van Leen Willem Jan Tulleken Leengriffier en Mr. Rutger Tulleken adjunct Leen Griffier in Gelderland. Diest oirconde soo hebbe ik des Furstendoms Gelre en Graafschaps Zutphen zegel hieraan doen hangen. Geschied tot Arnhem den 23° october 1781.

Uitsnede leenakte 23 oktober 1781

Het heergewaad voor de drie lenen werd voldaan met 12 goudgulden.

Uitsnede uit het boek van de leengriffier.

Den 23^e verheft Anna Catharina Bosch, Wed. Pieter Versteegen, drie Leenen:

1^e. die Hofstad tot Deyl genaamt Rijnensteijn met vijf mergen lands, met oiren timmeringen & gelegen in den Disput in den kerspel van Deyl.

2^e. het Blaauwe Huijs met de

dependentien en appendentien van dien in den kerspel of Ampte van Beest op de Linge buitendijks met bouw en weijlanden daartoe gehorende.

3^e. de Vogelkooij en nog drie mergen agter de kooij ende drie mergen langs de kooij op Renoij gelegen, als een bijzonder Leen en afgespleten van dat Huijs te Renoij ende in den kerspel van Renoij gelegen, alle drie aan den Furstendom Gelre & Graafschap Zutphen ten Zutpensen regten ijder bijzonder met een pond goed gelds te verheergewaden leenroerig, en betaalt voor drie Heersgewaden en een verzuijm, twaalf goudgulden.

Anna Catharina Bosch is de laatste leenvrouw van Reinestein. Zij overlijdt op 13 jan. 1795. Zoals we weten wordt het feudale leenstelsel opgeheven door keizer Napoleon Bonaparte, bij plakkaat van de Landschap van 25 maart 1795. Hiermee komt er een einde aan honderden jaren bestuur door Ridders, Hertogen, Prinsen, Stadhouders, Markiezen, Graven en Baronnen. Vrijheid, gelijkheid en broederschap.

Op de 1^e mei 1795 wordt de boedel van Anna Catharina Bosch verdeeld onder haar vier kinderen. Reinestein met de vijf mergen land komen we niet tegen.

Acquoy 2023 © A. F. Versteegen, CC-BY

=====